

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 24 czerwca 2024 r.

PS-VI.431.2.8.2024.AB

**Szanowny Pan
Marcin Chilicki
Dyrektor
Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń
Caritas Diecezji Ełckiej
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2
ul. Wojska Polskiego 45/1
19-300 Ełk**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.263.2024 z 08 kwietnia 2024 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Ełku, w składzie:

1. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Katarzyna Henryka Stefanowska - główny specjalista, przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Nr 2 w Ełku. Czynności kontrolne rozpoczęto 22 kwietnia i zakończono 24 kwietnia 2024 r.

Przedmiot kontroli obejmował planowanie i realizację pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2024, poz. 177 ze zm.) – zwanej dalej ustawą wrispz,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.) - zwanego dalej rozporządzeniem;
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2023 poz. 2809), zwanej dalej KRiO.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka / PO-W nr 2/ Jednostka - co oznacza: Dom Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 w Ełku,
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Ełku, pana Marcina Chilickiego,
3. Statut - co oznacza: *Statut Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2*, zatwierdzony przez Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej w dniu 23 października 2014 r.,

4. Regulamin - co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2* z dnia 01 września 2021 r., zaakceptowany przez Dyrektora Placówki i Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej,
5. Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
6. Wykaz dzieci - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę,
7. Rejestr - co oznacza: Rejestr Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępiem ograniczonym,
8. diagnoza/ diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia,
9. plan/ plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wrispz oraz § 15 rozporządzenia,
10. karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia,
11. zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135 - 138 ustawy wrispz,
12. ocena/ okresowa ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wrispz,
13. IPU - co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ust. 1 ustawy wrispz.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia jej zakończenia (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą). Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze kontroli prowadzonym w Jednostce.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pana Marcina Chilickiego – Dyrektora. Ustaleń kontrolnych dokonano na podstawie analizy udostępnionej dokumentacji, informacji i wyjaśnień przekazanych bezpośrednio przez ww. oraz rozmów przeprowadzonych z wychowankami i ogłędzin pomieszczeń Placówki.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami**.

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjno-interwencyjnego, prowadzoną przez Caritas Diecezji Ełckiej. Dysponuje łącznie 14 miejscami dla wychowanków, w tym 2 miejscami interwencyjnymi.

W badanym okresie działalność Jednostki określały następujące dokumenty:

- *Statut Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1*, zatwierdzony przez Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej w dniu 23 października 2014 r. /**akta kontroli str. 1-2**/,
- *Regulamin Organizacyjny Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 2 w Ełku* z dnia 01 września 2021 r., zaakceptowany przez Dyrektora Placówki i Dyrektora Caritas Diecezji Ełckiej /**akta kontroli str. 3-18**/.

Analiza Statutu wykazała, iż zapisy ujęte w § 1 wskazują, że PO-W nr 2 jest „(...) *niepubliczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego (...)*” /**akta kontroli str. 1-2/**. Pozostaje to w sprzeczności z zezwoleniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na prowadzenie Placówki, wydanym w dniu 23 października 2014 r. (znak: PS-IV.9423.2.11.2014 ICH), które zostało zmienione w dniu 22 lutego 2017 r. (znak: PS-VI.9423.3.5.2017 KS), wskazującym na typ Jednostki jako socjalizacyjno-interwencyjny. Powyższe stanowi uchybienie, którego negatywnego skutku nie stwierdzono.

Praca opiekuńczo-wychowawcza w Placówce, w okresie podlegającym kontroli, realizowana była w szczególności w oparciu o:

- *Roczny program pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Ełku na rok* [tu wskazywano rok, którego dotyczy], opracowywany przez kierownika Jednostki i zatwierdzany przez Dyrektora /**akta kontroli str. 19-36/**,
- *Roczny Program Pracy Psychologiczno-Pedagogicznej*, opracowywany na każdy rok kalendarzowy przez psychologa i pedagoga i zatwierdzany przez Dyrektora /**akta kontroli str. 37-41/**,
- *Wewnętrzne zasady funkcjonowania Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej*, wprowadzone przez Dyrektora /**akta kontroli str. 42-61/**,
- Zarządzenie nr 02/2023 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany (...) druków, tj. *Okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz Wniosku z zespołu dotyczącego zasadności pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej* /**akta kontroli str. 62-66/**,
- Zarządzenie nr 05/2023 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 04 maja 2023 r. w sprawie *zasad przyznawania kieszonkowego* /**akta kontroli str. 67/**,
- Zarządzenie nr 06/2023 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 25 września 2023 r. dotyczącego wprowadzenia planu posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz zespołów problemowych w 2024 r. /**akta kontroli str. 68-69/**,
- Zarządzenie nr 01/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny- Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany (...) druków, tj. *Okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz Wniosku z zespołu dotyczącego zasadności pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej* /**akta kontroli str. 70-75/**,
- Zarządzenie nr 2/2024 Dyrektora Domu św. Faustyny-Pomocna Dłoń w Ełku z dnia 16 kwietnia 2024 r. w sprawie *samowolnego opuszczenia przez dziecko placówki podległej centrum* /**akta kontroli str. 76/**.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści ww. dokumentów organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Ustalono, iż w badanym okresie Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, sprawował również funkcję Dyrektora czterech innych placówek opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej.

Zgodnie z Wykazem przedłożonym kontrolującym /akta kontroli str. 77-78/, na stanowiskach pracowników pedagogicznych w badanym okresie, zatrudnionych było łącznie dziesięć osób, w tym:

- kierownik-wychowawca – pełniły tę funkcję 2 osoby (następująco po sobie) w wymiarze 1 etatu,
- wychowawcy – 5 osób, łącznie w wymiarze 4 etatów w pełnym wymiarze czasu pracy oraz 1 zatrudniona na umowę zlecenie (do 31.03.2023 r. pracowała w Jednostce w wymiarze pełnego etatu),
- pomoc wychowawcy/opiekunka dziecięca - w wymiarze 1 etatu,
- pedagog - w wymiarze 1/2 etatu,
- psycholog - w wymiarze 1 etatu.

Kadra specjalistyczna oraz pomoc wychowawcy/opiekunka dziecięca (w ramach wskazanych etatów) świadczyły pracę także w pozostałych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych przez Caritas Diecezji Ełckiej.

W związku z tym, iż podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Ełku w dniach 25-28 października 2021 r. weryfikowano dokumentację osobową Dyrektora, pedagoga oraz pomocy wychowawcy/opiekunki dziecięcej, a także kierowników-wychowawców oraz wychowawców (poz. nr 1, 3, 6, 7 w Wykazie kadry) odstąpiono od jej ponownego sprawdzania. Odstąpiono również od weryfikacji dokumentacji psychologa, którą sprawdzono podczas kontroli przeprowadzonej w Domu Św. Faustyny – Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Ełku w dniach 15 – 17 kwietnia 2024 r.

Zgodnie z podjętymi ustaleniami podczas ww. postępowań kontrolnych zarówno Dyrektor, jak i pozostałe osoby, spełniały wymogi kwalifikacyjne określone w art. 97 ust. 3 pkt 1-5 i 6 ustawy wripsz (w przypadku Dyrektora), a także w art. 98 ust. 1 oraz 3 pkt 1-3 i 4 ustawy wripsz (pozostałe osoby).

Analizie poddano dokumentację osobową 3 wychowawców (poz. nr 2, 4 i 5 w Wykazie kadry). Stwierdzono, że posiadają odpowiednie wykształcenie, określone w art. 98 ust. 1 ustawy wripsz. W aktach osobowych każdej z tych osób znajdowało się oświadczenie, potwierdzające spełnianie przez nich także wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wripsz, tj., że osoba:

- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Ponadto, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 powyższego aktu prawnego, osoby te posiadały także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, iż są zdolne do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Przepisy art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wripsz (w przypadku Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wripsz (w przypadku pozostałych osób) wskazują, iż osoby zatrudnione w placówce opiekuńczo-wychowawczej mogą pełnić swe funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru.

W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Wskazać należy również, że stosownie do przepisów 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2024 poz. 560) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed zatrudnieniem. Natomiast, w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Z dokumentacji osobowej pracowników ujętych w Wykazie kadry pod poz. 2, 4 i 5 wynika, iż zostali oni zweryfikowani w Rejestrze. Niemniej ustalono, iż wychowawcy zatrudnieni w Jednostce odpowiednio od ..... (poz. 2 w Wykazie kadry) oraz od ..... (poz. 5 w Wykazie kadry) zostali zweryfikowani w Rejestrze dopiero 15.04.2024 r. **/akta kontroli str. 79-83/**. Zgodnie z obowiązującymi przepisami winni oni być sprawdzeni przed dopuszczeniem do pracy w przypadku wychowawcy ujętego pod poz. 2 w Wykazie kadry oraz do 31. 07. 2023 r. – w przypadku wychowawcy ujętego pod poz. 5 w Wykazie kadry.

Dyrektor Placówki poproszony o wyjaśnienie powyższej nieprawidłowości, wskazał, że „[...] jedynie przez niedopatrzenie nie pozyskano informacji ze wskazanego Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym, w stosunku do [tu dane wychowawców]. Omyłka natychmiast została naprawiona po weryfikacji akt pracowniczych. Niemniej jednak dyrekcja placówki wymaga stałego przedkładania zaświadczeń o niekaralności z KRK, również od wyżej wymienionych osób. Posiadana informacja z KRK ma szerszy charakter w stosunku do w/w rejestru, a to wyłącznie spowodowało rzeczzone przeoczenie w weryfikacji. Nadmienić również należy, że obie panie jeszcze przed zatrudnieniem pełniły funkcje społeczne. [tu dane wychowawcy] sprawowała funkcję kuratora sądowego, natomiast [tu dane wychowawcy] pracowała jako nauczyciel w szkole podstawowej **/akta kontroli str. 84-85/**.

Nieprawidłowość ta, uznana przez organ kontroli za istotne uchybienie w rozumieniu art. 197d ust. 6 ustawy wrispz, skutkowała dopuszczeniem do pracy osób, co do których nie było pewności, czy spełniają one wymóg art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz. Powyższy fakt omówiono z Dyrektorem PO-W nr 2. Wskazać należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, kto dopuszcza do pracy lub do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi osobę bez uzyskania informacji, o której mowa w art. 21 ust. 2, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

Nadmienić należy, iż także Dyrektor PO-W nr 2 nie został zweryfikowany w Rejestrze. Kwestię tą szczegółowo opisano w wystąpieniu pokontrolnym PS-VI. 431.2.7.2024.KS z dnia 29 maja 2024 r.

3. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje. Analiza jej, a także Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg

z ww. ewidencji) wykazała, iż na dzień kontroli w PO-W nr 2 na mocy orzeczenia sądu, umieszczonych było 14 wychowanków **/akta kontroli str. 86-88/**. W Jednostce nie przebywały dzieci, umieszczone dodatkowo na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy wrispz. Z ww. dokumentacji wynika, że w badanym okresie żadne dziecko nie było przeniesione do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Ustalono, że na dzień kontroli 2 wychowanków umieszczonych było w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz 2 przebywało na samowolnym oddaleniu. W dacie kontroli w Jednostce przebywało 10 wychowanków, w tym 1 osoba pełnoletnia, oraz 2 osoby, które w bieżącym roku osiągną pełnoletność.

Jak wynika z Wykazu dzieci, stanowiącego **akta kontroli str. 86-88**:

- 7 dzieci posiadało opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- 4 wychowanków miało orzeczenie wydane przez zespół orzekający przy poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- 5 podopiecznych uczęszczało na zajęcia do specjalistów tj. pedagoga Placówki (2 dzieci), psychologa poza Placówką (1 wychowanek), pedagoga poza PO-W nr 2 (2 dzieci), terapeuty poza Jednostką (1 wychowanek),
- 1 dziecko uczęszczało na zajęcia dodatkowe rozwijające pasje i zainteresowania.

Żadna z rodzin biologicznych dzieci, które były umieszczone w Placówce, nie była objęta wsparciem asystenta rodziny.

Ustalono, że w dacie kontroli, w Placówce przebywało 1 dziecko poniżej 10 roku życia (poz. 11 z Wykazu dzieci). Przepisy art. 95 ust. 1 ustawy wrispz wskazują, iż w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 2 powyższego aktu prawnego, umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia jest możliwe także w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, iż małoletni, o którym mowa powyżej, został umieszczony w Placówce wraz ze starszym rodzeństwem **/akta kontroli str. 87-88/**.

4. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a) planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

Praca w PO-W nr 2 prowadzona jest m.in. w oparciu o *Roczny program pracy oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych i profilaktycznych Domu Św. Faustyny - Pomocna Dłoń Caritas Diecezji Ełckiej Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Nr 2 w Ełku*, który opracowywany jest na dany rok kalendarzowy **/akta kontroli str. 28-36/**. Ujęto w nim następujące elementy:

- *główne zadania placówki,*
- *główne zadania wychowawcy,*
- *realizacja programu w zakresie przygotowania wychowanka do samodzielnego życia w społeczeństwie,*
- *realizacja programu w wymiarze: intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, zdrowotnym – profilaktyka zdrowotna, estetycznym, moralno-duchowym, profilaktycznym,*

- *podtrzymywanie tradycji i zwyczajów oraz zaspokajanie niezbędnych potrzeb religijnych,*
- *profilaktyka społeczna,*
- *system motywacyjny w Placówce nr 2,*
- *współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,*
- *nadzór, kontrola i monitorowanie w Placówce nr 2.*

W okresie podlegającym kontroli w Placówce, na każdy miesiąc, opracowywano również *Miesięczny plan pracy*, w którym ujmowano: datę, zadania, imię i nazwisko wychowawcy, odpowiedzialnego za realizację poszczególnych zadań oraz informacje dotyczące ich zrealizowania.

Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformował, że w PO-W nr 2 prowadzi się następującą dokumentację:

- księgę ewidencji wychowanków,
- zeszyt dyżurów,
- jadłospisy,
- zeszyt wydawania leków,
- zeszyt wyjść wychowanków,
- zeszyt interwencji – zgłoszenia na policję samowolnego oddalenia się wychowanka,
- protokoły zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka /**akta kontroli str. 89**/.

Ponadto, zgodnie z przedłożoną informacją, stanowiącą **akta kontroli str. 89**, dla każdego dziecka sporządzano:

- plan pomocy dziecku,
- kartę pobytu dziecka,
- kartę udziału w zajęciach specjalistycznych,
- arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych,
- kartę potrzeb materialnych,
- kartę odzieżową,
- kartę przedmiotów własnych.

Analiza dokumentacji przedłożonej kontrolującym, o której mowa powyżej, wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych w Placówce.

b) planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych analizie poddano dokumentację 4 wychowanków, przebywających w Placówce w dacie kontroli (poz. 1, 5, 6, 10 z Wykazu dzieci).

▪ **sporządzanie diagnozy psychofizycznej**

Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, iż diagnoza psychofizyczna była sporządzana przez pedagoga i psychologa niezwłocznie po przyjęcia dziecka do Placówki, zgodnie z zapisami § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia oraz § 40 Regulaminu. Diagnozy, jak wskazuje § 40 Regulaminu, podlegały aktualizacji na wniosek zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka lub wychowawcy.

Diagnozy psychofizyczne, stanowiące **akta kontroli str. 90-107**, zawierały:

- mocne strony dziecka,
- potrzeby dziecka (w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym),
- przyczyny kryzysu w rodzinie i jego wpływu na rozwój dziecka,
- relacje dziecka z jego najbliższym otoczeniem oraz osobami ważnymi dla dziecka,

- analizę rozwoju dziecka, w tym: rozwoju fizycznego, sprawności intelektualnej i funkcji poznawczych, funkcjonowania społecznego oraz rozwoju emocjonalno-motywacyjnego,
- wskazania dotyczące: dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, stosowania programu terapeutycznego, pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, przygotowania dziecka do usamodzielnienia.

W diagnozach psychofizycznych ujmowano wszystkie elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia.

▪ **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, do czego obligują przepisy art. 100 ust. 1 ustawy wrispz. Stosownie do zapisów § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy (niezwłocznie po jej sporządzeniu) oraz dokumentacji dotyczącej dziecka (o której mowa w § 8 rozporządzenia).

Ustalono, że każde dziecko, którego dokumentację analizowano, posiadało plan pomocy, który był opracowywany na pół roku. Po upływie tego okresu, w uwagach dokonywano podsumowania realizacji planu i następnie opracowywano plan pomocy na kolejny okres **/akta kontroli str. 108-173/**. Kontrolującym trudno było ustalić, czy plany modyfikowano nie rzadziej niż co pół roku, o czym mowa w § 15 ust. 5 rozporządzenia, bowiem nie zawierały one daty ich sporządzenia. Dyrektor PO-W nr 2 wskazał, że plan „*opracowywany jest przez wychowawcę prowadzącego po uzyskaniu diagnozy psychologicznej i przed okresem realizacji planu*” **/akta kontroli str. 172-173/**. Powyższe znajduje potwierdzenie, w przypadku dziecka umieszczonego w PO-W nr 2 w badanym okresie, ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 10, któremu diagnozę psychofizyczną opracowano 29 sierpnia 2023 r. **/akta kontroli str. 174-175/** a okres realizacji planu określono od 01 września 2023 r. do 29 lutego 2024 r. **/akta kontroli str. 163-168/**.

W wyniku analizy dokumentacji wychowanków, znajdujących się pod poz. nr 1, 5, 6 i 10 w Wykazie dzieci, stwierdzono, że plany pomocy dziecku opracowywane były również na podstawie dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia. W dokumentacji wychowanków znajdowały się bowiem m.in.:

- odpisy aktów urodzenia dzieci,
- orzeczenia sądu o umieszczeniu dziecka w placówce,
- dokumentacja o stanie zdrowia dziecka, w tym karty szczepień,
- dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,
- informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach.

Stwierdzono, iż poza jednym przypadkiem, plany pomocy, które poddano analizie, zawierały podpis dziecka, potwierdzający, że stosownie do art. 4 a ustawy wrispz oraz § 15 ust. 2 rozporządzenia, uwzględniono jego zdanie podczas opracowania tego dokumentu. Plan pracy opracowany dla wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 6 za okres 01.03.2024 r. do 31.08.2024 r. nie zawierał jego podpisu **/akta kontroli str. 155-162/**. Dyrektor poproszony o wyjaśnienie powyższego wskazał, że „*w związku z tym, iż [tu dane dziecka] przebywa w MOW nie było możliwe uzyskanie jej podpisu na bieżąco, a w późniejszym czasie zostało pominięte przez przeoczenie wychowawcy sporządzającego dany dokument*” **/akta kontroli str. 176-177/**. W związku z tym, iż był to jednostkowy przypadek, kontrolujący odstąpili od wydania zalecenia

w tym zakresie. Niemniej, w ramach bieżącego instruktażu, wskazali na konieczność potwierdzania przez dziecko jego podpisem wspólnego opracowywania planu, a w przypadku braku takiej możliwości, odnotowywania w dokumentacji, iż plan pomocy skonstruowano w uzgodnieniu z wychowankiem podczas rozmowy telefonicznej z nim.

Zapisy § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia wskazują, iż w planie pomocy winno się określać cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Ponadto przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 powyższego aktu prawnego stanowią, że w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia.

Analiza planów pomocy przedłożonych kontrolującym wykazała, iż zawierały one cele długoterminowe i krótkoterminowe oraz działania. Wśród zaplanowanych działań nie wyodrębniono jednak działań długoterminowych i krótkoterminowych. Plany pomocy nie zawierały także celu pracy z dzieckiem, co było niezgodne z powyższymi przepisami **/akta kontroli str. 108-173/**. Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach, dotyczących działań, poinformował, że *„Plan pracy dziecka opracowywany jest przez wychowawcę prowadzącego i zapisywany na ściśle określonym druku. Druk ten nie rozgranicza działań na krótko i długoterminowe. Działania są przyporządkowane do konkretnych celów długoterminowych lub krótkoterminowych, lecz nie są specjalnie wyszczególnione”* **/akta kontroli str. 178-179/**. Ponadto analiza planów pomocy dziecku wykazała, iż nie wszystkim celom długoterminowym określono cele krótkoterminowe oraz nie wszystkim celom krótkoterminowym określono cele długoterminowe **/akta kontroli str. 109, 111-114, 118-129, 133, 135, 137, 139, 140, 142, 143-149, 152-156, 158, 161, 162, 166, 168/**. Dyrektor wyjaśnił, iż *„stwierdzone braki w planach pomocy dziecku wynikały z niedopatrzenia i niewystarczającego zaangażowania wychowawcy w proces tworzenia dokumentacji oraz niedostatecznej kontroli kierownika placówki”* **/akta kontroli str. 176-177/**. Kontrolujący udzielając Dyrektorowi bieżącego instruktażu wskazali na zasadność wyodrębniania w planach działań długoterminowych i krótkoterminowych oraz przypisywania ich odpowiednio celom długoterminowym i krótkoterminowym.

W kwestii nieokreślenia w planach wychowanków celu pracy dzieckiem, Dyrektor w pisemnych wyjaśnieniach wskazał, iż *„(...) Wychowawca tworzący plan pomocy dziecku przy ustalaniu celów krótko i długoterminowych w domyśle kierował się celem głównym (we wszystkich przypadkach usamodzielnieniem dziecka)”* **/akta kontroli str. 174-175/**. Przyczyną powyższej nieprawidłowości był niedostateczny nadzór Dyrektora nad opracowywaniem planów pomocy przez wychowawców. Nie stwierdzono skutku powyższej nieprawidłowości.

Ustalono również, że ujęte w planach pomocy terminy realizacji nie zawsze były precyzyjnie ujmowane, tj. zawierały wpisy: *„na bieżąco”, „podczas dyżurów”, „według potrzeb”, „zadanie stałe”,* bądź też nie określano ich w ogóle **/akta kontroli str. 108-173/**. Powyższe wskazuje, iż określano częstotliwość podejmowanych działań, a nie termin ich realizacji. W opinii kontrolujących precyzyjne dookreślenie terminów umożliwia weryfikację realizacji poszczególnych działań, ujętych w planach. Daje tym samym wychowawcom realny obraz nad czym w kolejności należy jeszcze pracować.

Stwierdzono, iż co do zasady plany pomocy były spójne z diagnozami psychofizycznymi oraz opiniami/orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych, gdyż zawierały ujęte w nich wskazania, za wyjątkiem planów trzech wychowanków:

- wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. nr 1– brak działań dotyczących terapii logopedycznej, konsultacji z alergologiem oraz ortodontą, pomimo zawarcia takich wskazań w opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej **/akta kontroli str. 180-183/**,
- dziecka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. nr 6 – nie ujęto kwestii terapii logopedycznej i udziału w zajęciach związanych z wyborem kształcenia, pomimo zawarcia tych wskazań w orzeczeniu poradni psychologiczno-pedagogicznej **//akta kontroli str. 184-189/**,
- wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. 10 – nie ujęto potrzeb dziecka w zakresie poszukiwania nowych i rozwijających aktualnych zainteresowań, chociaż wytyczne w tym zakresie były ujęte w diagnozie psychofizycznej **/akta kontroli str. 102-106/**,

Dyrektor wyjaśniając powyższe, w pierwszym przypadku wskazał, że „(...) *terapia logopedyczna* [tu dane dziecka] *nie została ujęta w planie pomocy dziecku ponieważ dotychczasowa praca logopedyczna przyniosła zamierzone efekty i logopeda stwierdził brak konieczności kontynuowania dalszej terapii*” Ponadto poinformował, iż nieuwzględnienie konsultacji alergologicznej i ortodontycznej wynikało z „(...) *niedopatrzenia i niewystarczającego zaangażowania wychowawcy w proces tworzenia planu pracy oraz niedostatecznej kontroli kierownika placówki*” **/akta kontroli str. 190-191/**. W drugim przypadku wyjaśnił, iż wychowanka na co dzień przebywa w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, gdzie realizuje plan terapeutyczno-resocjalizacyjny. W trzecim zaś wskazał, iż „*wychowawca prowadzący podjął rozmowy z [tu dane dziecka] na temat alternatywnego spędzania czasu wolnego lecz ze względu na brak współpracy wychowanki z wychowawcą i odmowę uczestniczenia w regularnych zajęciach nie ujął tego w planie pracy, skupiając się na innych ważnych kwestiach*” **/akta kontroli str. 192-193/**.

Podczas opracowywania wystąpienia pokontrolnego Dyrektor PO-W nr 2 dostarczył do Delegatury Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Ełku w dniu 29 kwietnia 2024 r. kserokopię z konsultacji specjalistycznej małego (dziecka ujętego pod poz. 1 w Wykazie dzieci) u ortodonta, z której wynika, iż wizyta ortodontyczna odbyła się w dniu ..... a małe zostało zapisane do kolejki **/akta kontroli str. 194-195/**. Powyższe wskazuje, iż dziecko wymaga leczenia ortodontycznego. Dokumentacja nie wskazywała, jaki jest okres oczekiwania na leczenie ani terminu wizyty u specjalisty, co zdaniem kontrolujących winno być odnotowane. Trudno ocenić, czy brak informacji w tym zakresie wynika z faktycznie długiego terminu oczekiwania na kolejną wizytę, jednakże biorąc pod uwagę, iż przez blisko 3 lata nie zaspokojono potrzeb dziecka w tym zakresie, w ocenie kontrolujących, zasadne jest poszukiwanie w takiej sytuacji rozwiązań również poza systemem NFZ.

Nadmienić należy, iż plan pomocy dziecku stanowi podstawowy dokument, na podstawie którego prowadzona jest praca opiekuńczo-wychowawcza. Tym samym winien on obejmować wszystkie wskazania, wynikające zarówno z diagnozy psychofizycznej dziecka, jak i opinii/orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej. Zalecenia ujmowane w powyższych dokumentach winny być dla Placówki wiążące - mają bowiem przede wszystkim na celu niwelowanie stwierdzonych deficytów i nieprawidłowości w funkcjonowaniu dziecka i odpowiadają jego potrzebom.

Przyczyną stwierdzonego uchybienia był niewłaściwie przyjęty sposób planowania pracy opiekuńczo-wychowawczej. Powyższe skutkowało niedostatecznym zaopiekowaniem dziecka ujętego pod poz. 1 w Wykazie dzieci.

Analiza planów pomocy wykazała, iż uwzględniono w nich kwestię podtrzymywania kontaktów z rodziną oraz osobami bliskimi, a także rozwój pasji i zainteresowań dziecka (poza przypadkiem, opisanym powyżej). Ustalono jednak, iż niektóre cele oraz działania, ujmowane w planach pomocy, nie zawsze były zindywidualizowane oraz precyzyjnie dookreślone, np.:

- plan pomocy dziecka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. nr 1 - w sferze zdrowotnej - cel długoterminowy: „kształtowanie dbania o własne zdrowie i higienę osobistą”, cel krótkoterminowy: „utrwalanie prawidłowych nawyków”, zaplanowane działania: „wyrabianie umiejętności i przyzwyczajanie do systematycznego dbania o swoją higienę osobistą”, „wdrażanie do higienicznego trybu życia”, „wpajanie i utrwalanie nawyku racjonalnego odżywiania się” – nie skonkretyzowano jakich czynności dziecko winno się nauczyć, aby zrealizować założony cel /**akta kontroli str. 110/**,
- plan pomocy wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. nr 6 – w sferze dojrzałość i umiejętności, nie wskazano celu długoterminowego, wskazano cel krótkoterminowy – „wzbogacanie wiedzy dotyczącej okresu dojrzewania”, w zaplanowanych zadaniach ujęto zaś: „dostarczanie odpowiednich informacji na konkretne zagadnienia” – nie doprecyzowano o jakie informacje chodzi oraz jakich zagadnień to dotyczy /**akta kontroli str. 147/**,
- plan pomocy wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. nr 10 – w sferze opiekuńczo-rozwojowej wskazano cel długoterminowy: „zarządzanie finansami”, cel krótkoterminowy: „umiejętność właściwego gospodarowania finansami”, jako zaplanowane działania: „naliczanie kieszonkowego z uwzględnieniem zdania wychowanki do 10-go każdego miesiąca” – nie dookreślono działań jakie dziecko miałoby podjąć, aby ten cel osiągnąć /**akta kontroli str. 170/**.

Wskazać należy, że każde dziecko posiada inne predyspozycje, inny sposób radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, czy też inny zasób nabytych umiejętności w zakresie np. higieny czy też samodzielności. Tym samym zindywidualizowanie i doprecyzowanie celów oraz działań w planach pomocy do bieżących potrzeb dzieci, pozwoli na podejmowanie adekwatnych działań w zakresie ich realizacji.

Realizację działań ujętych w planach pomocy dokumentowano w zeszytach: dyżurów, wydawania leków, wyjść wychowanków oraz dokumentacji indywidualnej podopiecznych, znajdującej się w skoroszytach, prowadzonych przez wychowawców kierujących procesem wychowawczym dziecka (m.in. kartach pobytu, kartach udziału w zajęciach dodatkowych i specjalistycznych arkuszu badań i obserwacji) /**akta kontroli str. 196-202/**. Ponadto kwestię realizacji kontaktów z rodziną/osobami bliskimi odzwierciedlały oświadczenia osób przejmujących opiekę nad dzieckiem, w których wskazywali, iż zapewnią wychowankowi bezpieczeństwo i odpowiednie warunki do prawidłowego rozwoju podczas urlopowania /**akta kontroli str. 203-204/**.

- **prowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, że w myśl § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, pedagog oraz psycholog sporządzali karty udziału w zajęciach dzieciom, które obejmowali swoim wsparciem, **/akta kontroli str. 206-207, 211--212, 216-219/**.

Ponadto, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w Placówce, dla każdego dziecka, którego dokumentację analizowano, psycholog oraz pedagog prowadzili arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, zawierające: datę, treść obserwacji oraz podpis osoby dokonującej wpisu **/akta kontroli str. 205, 208-210, 213-215/**.

Dokumentacja prowadzona przez pedagoga oraz psychologa odzwierciedlała m.in prowadzoną pracę wychowawczą w PO-W nr 2 oraz realizację działań Placówki w kontekście zaspokojenia potrzeb wychowanków poprzez objęcie ich wsparciem specjalistów.

▪ **prowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce, winno prowadzić się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co 2 tygodnie (w przypadku dziecka umieszczonego interwencyjnie) bądź co miesiąc (w przypadku umieszczenia w trybie zwykłym). Stwierdzono, iż w Placówce karty pobytu sporządzano każdemu z dzieci. Znajdowały się one w skoroszytcie opracowywanym na dany rok szkolny i zawierały elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia **/akta kontroli str. 220-236/**. Ponadto wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Analiza kart pobytu wykazała, że zawierane w nich informacje potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy i były z nimi spójne.

Dyrektor Jednostki poinformował, że „*W Placówce przebywa dziecko, które podczas umieszczenia zostało rozdzielone z rodzeństwem. Sytuacja taka spowodowana była ograniczoną ilością miejsc w placówce. Pracownicy placówki umożliwiają rozdzielonemu rodzeństwu kontakt bezpośredni, telefoniczny lub za pośrednictwem aplikacji internetowych*” **/akta kontroli str. 237-238/**. Powyższe znajduje potwierdzenie w badanej dokumentacji, rodzeństwo wychowanki przebywa w drugiej placówce mieszczącej się w tym samym budynku. Ponadto w pisemnej informacji wskazał, że w Placówce umożliwia się wychowankom bezpośrednie kontakty z innymi członkami rodzin i osobami bliskimi, którzy mogą ich odwiedzać w dni robocze od godz. 17.00 do godz. 19.00, oraz w weekendy od godz. 15.00 do godz. 18.00. Dzieciom umożliwia się również kontakty z rodziną i osobami bliskimi poprzez rozmowy telefoniczne oraz za pośrednictwem aplikacji internetowych, a także w formie urlopowań do domów osób bliskich **/akta kontroli str. 239-242/**. Podejmowanie przez Placówkę działania w powyższym zakresie znajdują odzwierciedlenie we wpisach ujmowanych w kartach pobytu.

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy wripsz, działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który ocenia jego sytuację. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbyły się terminowo, tj.: 28 lutego 2023 r., 25 sierpnia 2028 r. oraz 20 lutego 2024 r.), zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami (nie rzadziej niż co pół roku). W arkuszach zawierających okresowe oceny

wychowanków PO-W nr 2 zawarto wszystkie elementy ujęte w art. 136 ustawy wripsz **/akta kontroli str. 243-267/**.

Analiza arkuszy pn. „Okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej” wykazała, iż dokumentacja, dotycząca ocen nie zawsze była rzetelnie wypełniana we wszystkich obszarach, tj. w przypadku:

- wychowanka ujętego w Wykazie dzieci pod poz. nr 1– w arkuszu oceny, dokonanej 25 sierpnia 2023 r. nie ujęto informacji, czy sytuacja prawna dziecka umożliwia przysposobienie i czy w związku z tym zachodzi konieczność monitorowania procedur adopcyjnych **/akta kontroli str. 246-248/**
- wychowanka ujętego w Wykazie pod poz. nr 10 – w arkuszu oceny, dokonanej 25 sierpnia 2023 r. nie dokonano analizy stosowanych metod pracy oraz nie uwzględniono informacji, czy plan pomocy dziecku wymaga modyfikacji **/akta kontroli str. 264-265/**.

Dyrektor poproszony o wyjaśnienie powyższego wskazał, iż w przypadku pierwszego dziecka „Podczas zespołu wypełnia się dwa dokumenty, jeden do Sądu rodzinnego drugi, który jest podstawą dalszej pracy wychowawcy. Sytuacja prawna dziecka została ujęta w pierwszym dokumencie, natomiast w drugim została przeoczona. Niemniej placówka dokonała zgłoszenia dziecka do Warmińsko Mazurskiego Ośrodka Adopcyjnego w Olsztynie” **/akta kontroli str. 268-269/**. Natomiast w przypadku drugiego wychowanka poinformował, że „(...) z uwagi na zespoły innych wychowanków odbywające się tego dnia zostało to nieumyślnie pominięte” **/akta kontroli str. 268-269/**. W przedłożonej kontrolującym dokumentacji, dotyczącej wychowanka ujętego w Wykazie pod poz. nr 1, powyższe znalazło odzwierciedlenie. Kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora dotyczące ww. wychowanków. W bieżącym instruktażu wskazali na konieczność rzetelnego prowadzenia dokumentacji dotyczącej okresowej oceny.

Ponadto ustalono, iż oceny, o których mowa poniżej, nie były dokonywane w pełnym składzie, określonym w art. 130 ust. 1 ustawy wripsz, tj.:

- brak pedagoga Placówki (w przypadku dzieci ujętych w Wykazie dzieci pod poz. nr 1 i 6 – ocena z dnia 28 lutego 2023 r., zaś w przypadku dzieci ujętych w Wykazie pod poz. nr 1, 6, 10 – ocena z dnia 20 lutego 2024 r.) **/akta kontroli str. 243-245, 249-254, 258-263/**,
- brak psychologa Placówki (w przypadku dzieci ujętych w Wykazie dzieci pod poz. nr 1, 6, 10 – ocena z dnia 25 sierpnia 2023 r.) **/akta kontroli str. 246-248, 258-260, 264-266/**,

Dyrektor zapytany o przyczynę powyższego stanu rzeczy odpowiedział, iż „(...) pedagog w wyżej wymienionych terminach przebywał na urlopie wypoczynkowym lub pełnił inne obowiązki służbowe”. Psycholog natomiast „tego dnia przebywał na urlopie wypoczynkowym” **/akta kontroli str. 268-269/**.

Wskazać należy, iż zarówno pedagog jak i psycholog są osobami posiadającymi specjalistyczną wiedzę w zakresie spraw opiekuńczo-wychowawczych, która może być przydatna przy ocenie. Dokonanie oceny sytuacji dziecka bez ich udziału może mieć istotny wpływ na rzetelność tej oceny, a tym samym na podejmowane przez specjalistów działania wobec wychowanków. W związku z powyższym, biorąc pod uwagę, że PO-W nr 2 jest placówką całodobową, posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka winny być planowane w ten sposób, aby umożliwić w nich udział wszystkim osobom, które powinny w nich uczestniczyć, zgodnie z przepisami art. 137 ustawy wripsz. Nadmienić należy, iż przepisy art. 7a ustawy wripsz umożliwiają również przeprowadzenie posiedzeń zespołów z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość, co umożliwia zapewnienie pełnego składu

osobowego. W toku kontroli zespół inspektorów nie stwierdził skutku powyższej nieprawidłowości.

Zgodnie z art. 4a ustawy wripsz podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy wripsz, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do jego wysłuchania, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Analiza arkuszy okresowych ocen **/akta kontroli str. 243-267/** wykazała, iż zawierały one zapis „*zapoznano wychowanka z wnioskami zespołu oraz udzielono stosownych wyjaśnień*”, pod którym, poza 2 przypadkami, znajdował się podpis dziecka, bądź informacja, iż zapoznano wychowanka z wnioskami zespołu telefonicznie, gdyż przebywał w tym czasie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym. Stwierdzono, iż w przypadku oceny z 25 sierpnia 2028 r. brak było podpisów wychowanków pod ww. sformułowaniem, tj. w przypadku dzieci ujętych w Wykazie dzieci pod poz. 1 i 10 **/akta kontroli str. 247, 265/**. Dyrektora PO-W nr 2 wyjaśnił, że „*(...) wychowanek został zapoznany z wnioskami zespołów do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz udzielone zostały mu wyjaśnienia. Podpis został pominięty przez przeoczenie wychowawcy sporządzającego dany dokument*” **/akta kontroli str. 268-269/**. Kontrolujący nie stwierdzili, aby powyższe uchybienie skutkowało brakiem wiedzy wychowanka na temat podjętych wobec niego decyzji na posiedzeniu zespołu.

c) planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Ustalono, że poddaną analizie dokumentację pełnoletniego wychowanka (poz 5 z Wykazu dzieci), prowadzono w formie skoroszytu, w którym ujmowano m.in.:

- dane osobowe,
- informacje o rodzinie,
- opis funkcjonowania społecznego podopiecznego w Placówce i poza nią, z uwzględnieniem samowolnego opuszczania Placówki,
- informacje o przebiegu kontaktów Placówki ze szkołą, do której uczęszcza podopieczny, oraz jego nauki szkolnej,
- informacje o stanie zdrowia/lekach/pobytach w szpitalu,
- informacje o potrzebach wychowanka związanych z usamodzielnieniem,
- kartę potrzeb materialnych,
- kartę odzieżową,
- kartę przedmiotów własnych.

Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy wripsz osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Następnie, stosownie do zapisów art. 145 ust. 4 powyższego aktu prawnego, osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia (IPU).

Analiza dokumentacji pełnoletniego wychowanka, o którym mowa powyżej wykazała, iż w ujętych w niej informacjach znajdowały się dane dotyczące wskazania opiekuna usamodzielnienia. W jego dokumentacji znajdowała się również kserokopia IPU. Ponadto w planie pomocy z okres 01.09.2022 r. – 28.02.2023 r., w sferze oddziaływania uwzględniono obszar „usamodzielnienie”, w którym zaplanowano działania związane z IPU **/akta kontroli str. 270-276/**.

Dyrektor Jednostki w wyjaśnieniach dotyczących osób usamodzielnianych, przyjętych do protokołu stanowiącego **akta kontroli str. 277** poinformował, że „*W dokumentacji wychowanków nie gromadzimy indywidualnych programów usamodzielnienia. To jest dokument przekazywany przez wychowanka do powiatowego centrum pomocy rodzinie. Odnotowujemy w dokumentacji wychowanków informacje o tym, kto pełni funkcje opiekuna usamodzielnienia. Indywidualny program usamodzielnienia pozostaje w dokumentacji wychowanka, gromadzonej w Placówce wówczas, gdy jego opiekunem usamodzielnienia jest wychowawca Jednostki. Sporządzenie indywidualnego programu usamodzielnienia nie jest obligatoryjne, pozostaje w kompetencjach wychowanka i jego opiekuna usamodzielnienia*”.

W ramach bieżącego instruktażu zespół kontrolny wskazał na zasadność przechowywania kopii indywidualnego programu usamodzielnienia w dokumentacji wychowanka, bowiem mimo posiadania IPU, nadal pozostaje on podopiecznym Placówki. Powyższe pozwoli wychowankowi jak i wychowawcy (kierującemu jego procesem wychowawczym) na wgląd do tego dokumentu w celu monitorowania sposobu jego realizacji i dokonania jego ewentualnej modyfikacji, w przypadku, gdy zajdzie taka potrzeba.

5. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W celu ustalenia opinii wychowanków odnośnie jakości opieki zapewnianej im przez Placówkę, w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono w dniach 22 i 23 kwietnia 2024 r. rozmowy z 9 wychowankami, którzy wyrazili na to zgodę. Zespół inspektorów nie przeprowadził rozmowy z 1 wychowankiem, z uwagi na jego stan zdrowia. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 272-280**.

Podczas rozmów indywidualnych z kontrolującymi, wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się na temat sprawowanej opieki oraz zaspokajania ich potrzeb. Jednogłośnie wskazali, że w Placówce czują się bezpiecznie. Większość wychowanków potwierdziła również, iż umożliwiała im się kontakty z rodziną lub osobami bliskimi, poza jednym z dzieci, które wskazało, że mimo posiadania zgody sądu na urlopowanie Dyrektor je uniemożliwia. W związku z powyższym przeanalizowano w tym zakresie dokumentację dziecka, o którym mowa powyżej. Na podstawie dokumentacji przedłożonej kontrolującym podczas przeprowadzania czynności kontrolnych ustalono, iż wychowanka w badanym okresie nie posiadała zgody sądu na urlopowanie (rodzic biologiczny miał ostatnią zgodę na urlopowanie wydaną przez właściwy sąd w 2022 r). Dyrektor, w wyjaśnieniach przyjętych do protokołu wskazał, iż zgoda na urlopowania dziecka została cofnięta przez sąd. Dodał, iż matka dziecka nie kontaktuje się z Dyrektorem, zmieniła też miejsce zamieszkania, a dziecko najprawdopodobniej pozostaje z nią w kontakcie telefonicznym /**akta kontroli str. 281**/. Ponadto w zakresie zaspokajania potrzeb, jedno z dzieci poinformowało, iż w ostatnim tygodniu nie wykupiono mu recepty, a przez to nie otrzymywało zleconych leków. Dyrektor w wyjaśnieniach przyjętych do protokołu, stanowiących **akta kontroli str. 282** wskazał, że „*leki wydawane na receptę wykupywane są na bieżąco. Sytuacja, iż dziecko nie otrzyma danego leku może nastąpić tylko wówczas, kiedy dany lek jest niedostępny w aptece. Ponadto zdarza się tak, że dziecko uda się z rodzicem/opiekunem do lekarza i otrzyma receptę z lekami, o czym nie informuje wychowawców w Placówce. Niezwłocznie po uzyskaniu informacji o konieczności podania leków dziecku są one wykupywane i mu podawane. Informacje o lekach podawanych dziecku odnotowuje się w zeszycie leków*”. W związku z podjętą informacją

kontrolujący przeanalizowali zeszyt, w którym dokumentowano podawanie leków wychowankom. Analiza wykazała, iż ww. dziecko systematycznie otrzymywało leki.

Wychowankowie w rozmowie z zespołem inspektorów wskazali również, że mogą liczyć na pomoc wychowawców, którzy m.in. pomagają w rozwiązywaniu ich problemów, czy podejmowaniu działań. Powyższe wskazuje, że wychowankowie dobrze czują się w Placówce.

Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, 4 wychowanków udzieliło odpowiedzi twierdzącej, natomiast pełnoletni wychowanek wskazał, że realizuje indywidualny program usamodzielnienia. Ponadto 2 dzieci poinformowało, że nie przypomina sobie takiego dokumentu, 1 stwierdziło zaś, że nie wie co to jest, a 1 wskazało, iż nie wie.

Z uwagi na powyższe, zespół inspektorów, w ramach bieżącego instruktażu, wskazał Dyrektorowi, aby podczas rozmów z dziećmi omawiać i przypominać im kwestie ujęte w planach pomocy.

6. Pozostałe ustalenia

W dniu 22 kwietnia 2024 r. zespół kontrolny przeprowadził przegląd pomieszczeń Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził notatkę służbową, stanowiącą **akta kontroli str. 283**.

W wyniku ww. przeglądu stwierdzono, że wychowankowie mieszkają w 6 pokojach, tj. dwóch pokojach 3-osobowych i czterech pokojach 2-osobowych. Pokoje są odpowiednio oświetlone, wyposażone w niezbędne meble, a ich powierzchnia umożliwia wychowankom swobodne funkcjonowanie oraz naukę. W Placówce znajduje się również kuchnia wyposażona w meble i niezbędny sprzęt AGD oraz naczynia i stół do wspólnego przygotowywania i spożywania posiłków. Jest tam również salon, stanowiący miejsce spotkań i wypoczynku. Placówka dysponuje dwoma łazienkami (chłopców oraz dziewcząt), a także pomieszczenie z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych, wyposażone m.in. w 2 pralki i suszarkę. Ponadto w Placówce wydzielono pokój wychowawców. Podczas przeprowadzania oględzin Placówki, stwierdzono, że pomieszczenia użytkowe posiadały domowy charakter, były czyste i przytulne. Kontrolowana Jednostka posiadała warunki lokalowe zgodne z obowiązującym standardem, określonym w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

7. Uwagi i wnioski

Ustalono, iż indywidualna dokumentacja każdego dziecka prowadzona jest przez wychowawcę kierującego jego procesem wychowawczym w formie skoroszytu, który obowiązuje na dany rok szkolny (od września do sierpnia). Na podkreślenie zasługuje fakt, iż dokumentacja w Placówce prowadzona jest w sposób przejrzysty i czytelny oraz zawiera istotne informacje o prowadzonej pracy opiekuńczo-wychowawczej. Zapisy w dokumentacji rzetelnie odzwierciedlają funkcjonowanie wychowanków w każdym obszarze, co ułatwia prowadzenie procesu wychowawczego. Stanowią bogate źródło wiedzy o dziecku i jego rodzinie/osobach bliskich.

Placówka, poza stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami, co do zasady realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które odpowiadały problemom zidentyfikowanym w diagnozach psychofizycznych dzieci i opracowanym planom pomocy dzieciom. Niemniej, z uwagi na opisane w wystąpieniu kwestie związane z opracowywaniem planów pomocy dziecku, zauważa się potrzebę i rekomenduje przeprowadzenie szkolenia wychowawców w zakresie ich konstruowania.

Dokumentacja czworga wychowanków, którą poddano analizie, pozwala stwierdzić, że wychowawcy, kierujący ich procesem opiekuńczo-wychowawczym, podejmowali działania mające na celu realizację planów pomocy dzieci oraz przygotowanie wychowanków do usamodzielnienia.

8. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wripsz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

- 1. Dostosować zapisy w Statucie Placówki w zakresie jej typu, zgodnie z decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego zezwalającą na prowadzenie Placówki, wydaną w dniu 23 października 2014 r. (znak: PS-IV.9423.2.10.2014 ICH), zmienioną w dniu 22 lutego 2017 r. (znak: PS-VI.9423.3.5.2017.KS).**
- 2. Funkcję wychowawcy powierzać osobom, po zweryfikowaniu i potwierdzeniu, iż nie figurują one w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, zgodnie art. 7b i 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wripsz.**
- 3. W planie pomocy dziecku wyznaczać cel pracy z dzieckiem, zgodnie § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia.**
- 4. W planie pomocy dziecku uwzględniać wszystkie wskazania wynikające z diagnozy i opinii/orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej.**
- 5. Okresowej oceny sytuacji dziecka dokonywać z udziałem wszystkich osób, wskazanych w art. 137 ust. 1 ustawy wripsz.**
- 6. Wzmocnić nadzór wewnętrzny nad dokumentowaniem pracy opiekuńczo-wychowawczej i wdrożyć instruktaż przekazany podczas kontroli.**

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477).

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Agnieszka Brzozowska - *główny specjalista*

Katarzyna Henryka Stefanowska - *główny specjalista*